

THỰC TRẠNG BỆNH LAO Ở VIỆT NAM CHIẾN LƯỢC QUỐC GIA PHÒNG CHỐNG LAO ĐẾN NĂM 2020 TẦM NHÌN 2030

*Nguyễn Việt Nhung
Bệnh viện Phổi Trung ương*

Tóm tắt:

Theo báo cáo toàn cầu về bệnh lao và kiểm soát bệnh lao năm 2014 của Tổ chức Y tế Thế giới, hiện có khoảng 1/3 dân số thế giới đã nhiễm lao. Bệnh lao là nguyên nhân gây tử vong đứng hàng thứ 2 trong các bệnh nhiễm trùng. Tình hình dịch tễ lao kháng thuốc đang có diễn biến phức tạp và xảy ra ở hầu hết các quốc gia. Ước tính năm 2013 trên toàn thế giới có 12 triệu người hiện mắc lao, 9 triệu người mới mắc lao, 13% số mắc lao có đồng nhiễm HIV, 1 triệu rưỡi người tử vong do lao, trong đó 0,36 triệu người tử vong có đồng nhiễm HIV, 65.000 người mắc lao đa kháng thuốc. Tỷ lệ lao đa kháng thuốc: 3,5% trong số bệnh nhân mới và 20,5% trong số đã bệnh nhân đã từng điều trị lao. Ước tính có 480.000 người mắc lao đa kháng, trong đó có khoảng 9% là lao siêu kháng. Tỷ lệ điều trị thành công lao đa kháng trên toàn cầu mới đạt được 48%, tuy nhiên Việt nam là 1 trong 5 nước trên thế giới đạt tỷ lệ điều trị thành công lao đa kháng (Ethiopia, Kazakhstan, Myanmar, Pakistan và Việt Nam).

Ngày 19 tháng 5 năm 2014 tại Geneva, Thụy Sĩ, Đại hội đồng Y tế Thế giới đã phê duyệt “Chiến lược kết thúc dịch tễ bệnh lao – Global end TB Strategy”, trong đó nói rõ toàn cầu đồng thuận mục tiêu giảm xuống dưới 10 người mắc lao trên 100.000 dân vào năm 2035 và cắt giảm 95% số người chết do lao vào năm 2035 so với con số năm 2015.

Tại Việt Nam, mặc dù Chương trình chống lao Quốc gia đã đạt được nhiều thành tựu trong kiểm soát bệnh lao hiệu quả, phát hiện và điều trị, bệnh lao ở nước ta vẫn còn nặng nề, đứng thứ 12 trong 22 nước có tình hình dịch tễ lao cao nhất, thứ 14 trong số 27 nước có gánh nặng bệnh lao kháng đa thuốc cao nhất thế giới (báo cáo WHO 2014). Năm 2013, có 17.000 người tử vong vì lao, 130.000 người mắc lao mới (tỷ lệ 144/100.000 dân số), tỷ lệ kháng đa thuốc trong số bệnh nhân mới là 4%, trong số người đã từng điều trị lao là 23%, ước tính có 5.100 bệnh nhân lao kháng thuốc trong năm 2013. Tỷ lệ co nhiễm HIV trong số người mắc lao được xét nghiệm là 6%.

Sau khi dự tính đạt được chỉ tiêu thiên niên kỷ MDG, ngày 17 tháng 3 năm 2014 Chính phủ đã phê duyệt Chiến lược Quốc gia phòng chống lao đến năm 2020 và tầm nhìn 2030 với mục tiêu giảm 30% số mắc và 40% số tử vong trong 5 năm từ 2015 đến 2020. Đây là mục tiêu rất cao nhưng có cơ sở khoa học và thực tiễn, đòi hỏi phải có 4 đổi mới đó là tư duy, công nghệ, tiếp cận và đầu tư. Với 8 giải pháp toàn diện và có điểm đột

phá, mục tiêu nhân văn đó sẽ có thể đạt được, phòng tránh được cái chết không cần thiết cho nhiều người dân Việt Nam.

Summary:

Keywords: *Tuberculosis, tuberculosis control program, National Strategy for Tb control*

TUBERCULOSIS SITUATION IN VIETNAM

NATIONAL STRATEGY FOR TUBERCULOSIS CONTROL BY 2020, VISION TO 2030

*Nguyen Viet Nhung
National Lung Hospital*

Summary:

According to global report on tuberculosis and TB control in 2014 of the World Health Organization, there are about 1/3 of the world population has infected with tuberculosis (TB). TB is the second cause of death in infectious diseases. Epidemiological situation of drug-resistant TB is becoming more complicated in most countries. In 2013, the number of people infected with TB was estimated at 12 million worldwide, the number of new TB cases was 9 million in which 13% were HIV co-infected. There were 1.5 million people die from tuberculosis including 0.36 million people with HIV co-infection, 65.000 multidrug-resistant tuberculosis patients(MDR-TB). The proportion of MDR-TB among new and previously treated TB cases was reported at 3.5% and 20.5% respectively. An estimated 480,000 people contracted with MDR-TB globally, in which 9% developed XDR TB. The successful rate for treatment of multidrug-resistant TB globally only achieved at 48%; however, Vietnam is 1 of 5 countries achieving high successful treatment rates of MDR-TB (Ethiopia, Kazakhstan, Myanmar, Pakistan and Vietnam).

May 19, 2014 in Geneva, Switzerland, the World Health Assembly approved the "Global end TB Strategy" with global consensus target to drop TB to less than 10 per 100,000 population by 2035 and cut down 95% of TB mortality in 2035 compared with 2015.

In Vietnam, although the National TB Control Program has made a lot achievements but TB is still a big problem. Viet Nam is ranked at 12th of 22 high TB burden countries and at 14th of the 27 high MDR-TB burden countries in the world (WHO report 2014). In 2013, estimated 17.000 people died of TB, 130.000 new TB cases emerged (144 / 100.000 population), the proportion of MDR among new and previously treated TB patients was 4% and 23 % respectively. There was an estimated 5,100 MDR TB patients existing in 2013, the rate of HIV infection among tested TB patients was reported at 6%.

After taking into consideration of plans to achieve the millennium development goal (MDG), the Government has approved the National Strategy for TB control toward 2020 with vision up to 2030. The goals of the strategy are to reduce 30% of TB prevalence and 40% of mortality within 5 years from 2015 to 2020. These are quite ambitious but scientific and practical goals that require innovation in thinking, technology, approach and investment. With 8 comprehensive and breakthrough solutions, the humanism goals will be able to achieve and prevent unnecessary death for many Vietnamese people.

Keywords: *Tuberculosis, tuberculosis control program, National Strategy for Tb control*